

**การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำ
ของทีมเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำ เทศบาลตำบลหนองหงส์ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ปี 2566**

นางสาวธัญญากาญจน์ ฉายแก้ว โรงพยาบาลหนองหงส์
ผู้นำเสนอ นางสาวธัญญากาญจน์ ฉายแก้ว ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
สาขาผลงานสาขาอื่นๆ

สถานที่ติดต่อ โรงพยาบาลหนองหงส์

โทรศัพท์มือถือ 095-6176363 **Email.** Pooton22@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษารูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research) ใช้แบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ทีมเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำเทศบาลตำบลหนองหงส์ จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานในการป้องกันการเสียชีวิตการจมน้ำ แบบสอบถามการปฏิบัติในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำ วิธีการศึกษาแบ่งเป็น 4 ระยะ ระยะที่ 1 การวางแผน (Planning) ระยะที่ 2 การปฏิบัติการตามแผน (Action) ระยะที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation) ระยะที่ 4 สะท้อนผล (Reflection) ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2566 สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย สามารถสรุปได้ดังนี้

ทีมเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำเทศบาลตำบลหนองหงส์ มีระดับความรู้จากเดิมร้อยละ 36 เป็นร้อยละ 100.0 การจัดการแหล่งน้ำเสี่ยง จากเดิมร้อยละ 65 ร้อยละ 96.0 ทักษะการช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำ ประเมินผ่านทุกข้อ ร้อยละ 100.0

การพัฒนารูปแบบส่งผลให้การดำเนินงานต้องมีกระบวนการที่ชัดเจน เป็นรูปแบบที่สามารถดำเนินการได้ง่ายโดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การสร้างแกนนำในชุมชนมีความเข้มแข็ง ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น การมีระบบการทำงานที่ชัดเจนและต่อเนื่อง และการสนับสนุนการทำงานจากกองทุนหลักประกันสุขภาพเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ต่อเนื่องในชุมชน

คำสำคัญ : การจมน้ำ, ทีมเครือข่าย

สรุปสาระสำคัญ

บทนำ

จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีจำนวนเด็กจมน้ำเสียชีวิตสูงเป็น 10 ลำดับแรกของประเทศ จำนวน 24 ราย จากสถานการณ์ที่ผ่านมาในปี 2565 ในเขตพื้นที่อำเภอหนองหงส์มีวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ได้รับอุบัติเหตุจากการเล่นน้ำและจมน้ำเสียชีวิตรวม 8 ราย เพราะในพื้นที่ดังกล่าวมีแหล่งน้ำ ขุดคลองเพื่อทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้น เอื้อที่เด็กและผู้ใหญ่สามารถเล่นน้ำได้โดยประชาชนอาจจะไม่ทราบและไม่ตระหนักถึงสาเหตุการเสียชีวิตจากการจมน้ำ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำของทีมเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำ เทศบาลตำบลหนองหงส์ อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2566 หากประชาชน ชุมชนร่วมตระหนักรู้ถึงอันตรายของการเล่นน้ำและการช่วยเหลือตนเองหรือช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง นอกจากนี้อาสาสมัครในชุมชนก็เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่จะเป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือคนที่เกิดอุบัติเหตุจากการเล่นน้ำและนำส่งโรงพยาบาลได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมทันเวลาที่ซึ่งจะทำให้ลดอัตราการตายจากการจมน้ำได้ วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำของทีมเครือข่าย เฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำ เทศบาลตำบลหนองหงส์ อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2566

วิธีการศึกษา

การศึกษารูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research) ใช้แบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ อาสาสมัครในชุมชน ผู้นำชุมชน อพปร.ประจำหมู่บ้าน และประชาชนเขตเทศบาลตำบลหนองหงส์ จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1. แบบสอบถามลักษณะทางประชากร แบบทดสอบความรู้ การปฏิบัติในการป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำและแบบประเมินผลการว่ายน้ำเอาชีวิตรอดภาคปฏิบัติ วิธีการศึกษา แบ่งเป็น 4 ระยะ **ระยะที่ 1 การวางแผน (Planning)** ศึกษาบริบทพื้นที่ถอดบทเรียนกรณีเด็กจมน้ำ จัดเวทีเสวนาเพื่อร่วมกันวางแผน ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน **ระยะที่ 2 การปฏิบัติการตามแผน (Action)** นำแผนสู่การปฏิบัติ นำข้อมูลปัญหาจากการวางแผนการดำเนินงานมาวิเคราะห์แยกประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันเด็กจมน้ำทีมเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำเทศบาลตำบลหนองหงส์ การจัดการแหล่งน้ำเสี่ยง การฝึกทักษะการลอยตัวให้กับทีมเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำ **ระยะที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation)** นิเทศติดตามประเมินผลด้านการดำเนินงานประเมินผลกระทบด้านอื่นๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์/ทักษะการป้องกันการจมน้ำในทีมเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำ การดำเนินงานป้องกันการจมน้ำ การจัดการแหล่งน้ำเสี่ยง ประเมินการฝึกทักษะการลอยตัวให้กับทีมเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำ **ระยะที่ 4 สะท้อนผล (Reflection)** จัดเวทีประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สนทนากลุ่มวิเคราะห์ความคิดเห็น/ปัญหา/อุปสรรค/

ผลกระทบ/แนวทางแก้ไข/การถอดบทเรียน ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่ กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2566 สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

ทีมเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำเทศบาลตำบลหนองหงส์ อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 90.0 อายุเฉลี่ย 46.68 ปี ต่ำสุดอายุ 20 ปี สูงสุดอายุ 64 ปี สถานภาพคู่ ร้อยละ 66.0 ระดับการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 34.0 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 54.0 ไม่มีอุปกรณ์ร้อยละ 46.8 รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 44.0 บทบาทหน้าที่หลักในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นอสม. ร้อยละ 66.0 ระยะเวลาการทำงานตามบทบาทหน้าที่หลักในชุมชนต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 64.0 มีการดำเนินงานการป้องกันเด็กจมน้ำ ร้อยละ 76.0 เคยได้รับการอบรมฯ ร้อยละ 70.0 ผลการศึกษาระดับคะแนนความรู้เรื่องการป้องกันการจมน้ำ ก่อนดำเนินการ มีระดับความรู้จากเดิมร้อยละ 36.0 เป็น ร้อยละ 100.0 การจัดการแหล่งน้ำเสี่ยงจากเดิมร้อยละ 65.0 ร้อยละ 96.0 ทักษะการช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำจากเดิมร้อยละ 50 หลังพัฒนารูปแบบประเมินผ่านทุกข้อ ร้อยละ 100.0

อภิปราย สรุป และข้อเสนอแนะ

ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้มีการฝึกทักษะการเอาชีวิตรอดในน้ำ การดำเนินงานในการป้องกันและการปฏิบัติตัวในการป้องกันการจมน้ำเพิ่มมากขึ้น จากผลการศึกษาการพัฒนารูปแบบส่งผลให้การดำเนินงานต้องมี กระบวนการที่ชัดเจนเป็นรูปแบบที่สามารถดำเนินการได้ง่ายโดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การสร้างแกนนำในชุมชนมีความเข้มแข็ง การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น การมีระบบการทำงานที่ชัดเจนและต่อเนื่องและการสนับสนุนการทำงานจากกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลหนองหงส์เป็นปัจจัยสำคัญ ในการดำเนินงานที่ต่อเนื่องในชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กองป้องกันการบาดเจ็บ กลุ่มป้องกันการบาดเจ็บทั่วไป กรมควบคุมโรค. (2563). ประเด็นข้อมูลสำคัญสำหรับการรณรงค์ป้องกันเด็กจมน้ำ. เอาชีวิตรอดได้ช่วยเป็นพื้นที่เล่นปลอดภัย เด็กไม่จมน้ำ สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค. (2562). สถานการณ์การตกรน้ำ จมน้ำของเด็กในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค. (2563). สถานการณ์การตกรน้ำ จมน้ำของเด็กในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

สุชาติา เกิดมงคลการ และส้ม เอกเฉลิมเกียรติ. (2557). แนวทางสำหรับการดำเนินงานป้องกันเด็กจมน้ำในชุมชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สุชาติา เกิดมงคลการ. (2559). การป้องกันเด็กจมน้ำในเด็กเล็ก[Fact Sheet]. นนทบุรี: สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.